

ΘΕΜΑ Α

- A1.** α
A2. γ
A3. α
A4. γ
A5. δ

ΘΕΜΑ Β

- B1.** α. ΛΑΘΟΣ
β. ΛΑΘΟΣ
γ. ΣΩΣΤΟ
δ. ΣΩΣΤΟ
ε. ΣΩΣΤΟ
στ. ΛΑΘΟΣ

B2.

- α.** Βιοκοινότητα: σελ. 71 «Το σύνολο των... του οικοσυστήματος.»
β. Διαπνοή: σελ. 88 Διαπνοή είναι η διαδικασία κατά την οποία απομακρύνεται νερό μέσω των στομάτων, των πόρων δηλαδή της επιδερμίδας των φύλλων.
B3. Σελ. 101 – 102: «Τα μεσογειακά... και ερημοποίηση.»
B4. Σελ. 145 – 146: «Ο άνθρωπος αποτελεί... μιας μεγαλύτερης περιοχής»
B5. Σελ. 86: «Η αζωτοδέσμευση διακρίνεται... της συνολικής αζωτοδέσμευσης.»

ΘΕΜΑ Γ

- G1.** Σελ. 71 – 72: «Η διατήρηση των... άλλα αυτότροφα οικοσυστήματα.»
α. λιβάδι → αυτότροφο
β. πόλη → ετερότροφο
γ. οικοσύστημα σε μεγάλο βάθος του ωκεανού → ετερότροφο
δ. δάσος κωνοφόρων δέντρων → αυτότροφο

Γ2.

$$B_{\beta\epsilon\lambda} = 100\text{kg} \div \frac{10}{100} = 1000\text{kg}$$

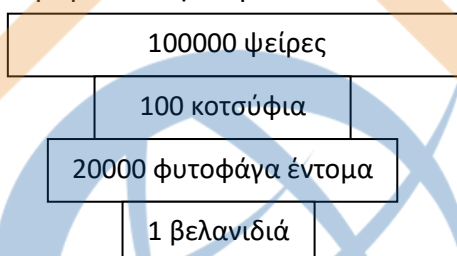
$$B_{\text{κοτσ}} = 100\text{kg} \times \frac{10}{100} = 10\text{kg}$$

$$B_{\psi\epsilon\iota\rho} = 10\text{kg} \times \frac{10}{100} = 1\text{kg}$$

Πυραμίδα βιομάζας

Γ3. (Ανεστραμμένη) Πυραμίδα πληθυσμού

$$\begin{aligned} \text{Μέσο βάρος κοτσυφιού} &= \frac{\text{Βιομάζα κοτσυφιών}}{\text{Αριθμός κοτσυφιών}} = \frac{10\text{kg}}{100\text{κοτσύφια}} \\ &= 0,1\text{kg} = 100\text{gr} \end{aligned}$$

Γ4. Η μείωση των κοτσυφιών θα οδηγήσει σε αύξηση των φυτοφάγων εντόμων, καθώς τα έντομα θα καταναλώνονται από πολύ μικρότερο αριθμό θηρευτών. Η αύξηση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της βιομάζας της βελανιδιάς, καθώς πολύ περισσότερα έντομα θα έχουν την ανάγκη να τραφούν από αυτή.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Αφού παρατηρείται παραγωγή ιντερφερονών στο άτομο συμπεραίνουμε ότι το αντιγόνο είναι ιός.

Σελ. 34: «Στην περίπτωση των ιών... ανίκανος να πολλαπλασιαστεί.»

Δ2. Σελ. 18: «Οι ιοί έχουν... για τον πολλαπλασιασμό του.»

Δ3. καμπύλη Α → αντιγόνα

καμπύλη Β → ιντερφερόνες

καμπύλη Γ → αντισώματα

Η καμπύλη Α αντιστοιχεί στα αντιγόνα, καθώς παρατηρούμε πως ξεκινά να αυξάνεται τη στιγμή της μόλυνσης.

Η καμπύλη Β αντιστοιχεί στις ιντερφερόνες. Όπως αναφέρθηκε στο ερώτημα Δ1 οι ιντερφερόνες αποτελούν μη ειδικό μηχανισμό άμυνας, ο οποίος ενεργοποιείται πριν από τους ειδικούς μηχανισμούς άμυνας. Αφού παρατηρείται

αύξηση της καμπύλης Β από τη στιγμή της μόλυνσης θα αναφέρεται σε μηχανισμό που ενεργοποιείται με την είσοδο του αντιγόνου στο σώμα.

Η καμπύλη Γ αντιστοιχεί στα αντισώματα. Ο άνθρωπος προσβάλλεται για 1^η φορά από το αντιγόνο, οπότε πραγματοποιείται η πρωτογενής ανοσοβιολογική απόκριση. Σε αυτό τον τύπο απόκρισης η παραγωγή αντισωμάτων ξεκινά 3 – 5 μέρες μετά τη μόλυνση. Στο διάγραμμα, η καμπύλη Γ ξεκινά να αυξάνεται κάποιες μέρες μετά τη μόλυνση. Για το λόγο αυτό αντιστοιχεί στα αντισώματα. Ακόμη, η καμπύλη Γ (αντισώματα) είναι μεγαλύτερη από την καμπύλη Α (αντιγόνα).

- Δ4.** Τα κύτταρα της μη ειδικής άμυνας που ενεργοποιούνται εναντίον του αντιγόνου είναι τα μακροφάγα / φαγοκύτταρα. Ρόλος: σελ. 37: «Αρχικά με... βοηθητικά Τ- λεμφοκύτταρα.»
- Δ5.** Τ – βοηθητικά μνήμης
Τ – κυτταροτοξικά μνήμης
Β – λεμφοκύτταρα μνήμης

ΟΡΟΣΗΜΟ